

การพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา

Development of Fine Arts Program for High School Students

Piboonbumpen Demonstration School, Burapha University

ณัฐวรรณ เจริญสุข / Nattawan Chalermasuk

โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา / Piboonbumpen Demonstration School, Burapha University,
Thailand

E-mail: nattawanc@buu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน อาจารย์มหาวิทยาลัย อาจารย์มัธยมศึกษา จำนวน 10 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย อาจารย์มัธยมศึกษา จำนวน 9 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบโปรแกรมศิลปกรรมและองค์ประกอบรายวิชา 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโปรแกรมศิลปกรรม และการกำหนดรายวิชาสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้โปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา มีรายวิชาทั้งหมด 47 รายวิชา ซึ่งจะมีในส่วนของวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม (บังคับ) และวิชาเลือกเสรี ให้กับนักเรียนได้เลือกตามความถนัดของตนเอง 2) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ประเมินโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ย 4.31, S.D. 0.02 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ: โปรแกรมศิลปกรรม, ออกแบบพัฒนาโปรแกรมแผนการเรียน

Abstract

The objectives of this research were to develop the fine arts program for secondary students of Piboonbumpen Demonstration School of Burapha University. The sample groups of this study were 10 specialists in the teaching and learning and 9 specialists in the teaching art education; those are professors and high school teachers. The research tools were composed of 1) interview of program design of fine arts and course elements and 2) questionnaires of program design and course setting. The used statistic to analyze the data is percentage, mean, and standard deviation. The research result found that 1) for the design of fine arts program for secondary students of Piboonbumpen Demonstration School of Burapha University There are 47 courses in the course, additional courses (optional) and elective courses 2) expert opinions on the evaluation of the fine arts program. For high school students in the fine arts program for secondary students of Piboonbumpen Demonstration School of Burapha University, the 7 experts evaluated

the program. For high school students, the mean 4.31, S.D. 0.02, which was in the suitable standard in the high level.

Keywords: Fine Arts Program, Program Design Development of the Course Outline

บทนำ

กระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรมาหลายต่อหลายครั้ง ซึ่งคาดหวังให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ สำคัญกว่าผลงาน ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิด การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามบริบทของโลกความเป็นจริงได้ และนำไปปฏิบัติให้เกิดทักษะต่างๆ ได้ด้วยการ วางแผนและการแก้ปัญหาของตนเอง (นาตยา ปิลันธนานท์, 2545) กระแสการเปลี่ยนแปลงของการเรียนการสอนของ ไทยส่งผลกระทบโดยตรงต่อทิศทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปะของไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นอย่าง มาก (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2548) สะท้อนให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับหลักสูตรการศึกษา ย่อมส่งผลกระทบต่อ การศึกษาโดยตรง สภาพปัจจุบันในการศึกษาไทย มีความสำคัญถึงระดับชาติที่ต้องเร่งพัฒนาระบบการศึกษาใน ปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางไม่เจาะลึก ทำให้เด็กไม่มีโอกาสที่ดีพอในการเรียนรู้เฉพาะทาง เฉพาะด้านศิลปกรรม ใน สาขาต่างๆ โดยโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีการตอบโจทย์ให้ตรงตามตัวชีวิตของหลักสูตร แกนกลาง แต่ในตัวชีวิตบางตัวก็ไม่สามารถมีกระบวนการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการหรือความสนใจเฉพาะ ทางของผู้เรียนได้ ดังนั้นจึงควรเร่งพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม เพื่อตอบโจทย์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายของผู้เรียน เพื่อ กระบวนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ และผู้เรียนสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในระดับอุดมศึกษาต่อไปในอนาคต โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยต่อการ ปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและให้สอดคล้องกับคณะศึกษาศาสตร์ ในฐานะเป็นแหล่งฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู โรงเรียนสาธิตมีการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง หลักสูตรปกติ หลักสูตรนานาชาติ ซึ่งระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้ วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อ จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค คัดนำหนักของรายวิชาเป็นหน่วยกิต โดยแยกเป็น 5 หลักสูตรของระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย ดังนี้ 1) หลักสูตรปกติ ประกอบด้วย โปรแกรมศิลป์-ภาษา, โปรแกรมศิลป์-คำนวณ, โปรแกรมวิทย์-คณิต 2) หลักสูตรเน้นความสามารถทางด้านภาษา เป็นหลักสูตรที่กำหนดวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลาง และ กำหนดวิชาเพิ่มเติมที่เน้นทางด้านภาษาระดับความก้าวหน้า 3) หลักสูตรที่เน้นความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่กำหนดวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลาง และกำหนดวิชาเพิ่มเติมที่เน้นทางด้าน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ระดับความก้าวหน้า 4) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติ (International Education Program: IEP) เป็นหลักสูตรที่กำหนดรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมตามโครงสร้าง ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา เป็นภาษาอังกฤษ ยกเว้นวิชา ภาษาไทย, ศิลปะไทย, ประวัติศาสตร์ไทย, พระพุทธศาสนา, กิจกรรมลูกเสือและชุมชน 5) โครงการสนับสนุนการจัดตั้ง ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน โดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย (โครงการ ว.ม.ว.) หลักสูตรการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความโดดเด่นด้านทักษะการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหาผ่านกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ โดยใช้ศาสตร์ทางทะเลเป็นแหล่งการเรียนรู้ภายใต้คิพจน์ของโครงการ “สร้างนักคิด ผลิตนักปราชญ์ ด้วยศาสตร์ทางทะเล” หลักสูตรทั้ง 5 หลักสูตรนี้ เป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้เฉพาะทางให้กับผู้เรียน และเป็น กระบวนการที่เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนที่สนใจเข้าศึกษาเฉพาะด้านที่ตนเองสนใจและมีความถนัด ซึ่งหลักสูตรทั้ง 5 หลักสูตรดังกล่าวนี้ ยังขาดหลักสูตรทางด้านสุนทรียศาสตร์ ทักษะชีวิต ซึ่งผู้เรียนก็มีทักษะหรือความสามารถทางด้าน ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ แต่ยังไม่มีการเรียนที่เป็นเฉพาะทาง ในการเรียนรู้ที่ผ่านมาผู้เรียนกว่าจะค้นหา

ตนเองได้นั้น ก็ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว โอกาสในการฝึกทักษะทางด้านศิลปะมีน้อยและการเรียนรู้ทางด้านศิลปะไม่กว้างขวาง เพราะธรรมชาติวิชาจำเป็นต้องมีเวลาในการฝึกฝน ไม่ได้อ่านหนังสืออย่างเดียว แล้วจะทำข้อสอบได้ ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนสาธิต โดดเด่นในการสร้างเยาวชนให้มีอัตลักษณ์เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนด้วยคุณภาพ และเป็นมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับสากล เน้นการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทางโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา มีนโยบายเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ ทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ตนเองต้องการแล้วนำไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาโปรแกรมศิลปกรรมนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้กระบวนการศึกษาทเรียน ในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ ผู้เรียนสามารถที่จะต่อยอดการเรียนรู้ของโรงเรียนให้หลากหลายและเป็นทางเลือกในการเรียนรู้ยังมีระบบต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

วิธีการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย การพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการศึกษาข้อมูลหลักสูตรรูปแบบโปรแกรมศิลปกรรมของโรงเรียนสาธิตต่างๆ และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ที่สอดคล้องเชิงเนื้อหา กับรายวิชาในโปรแกรมศิลปกรรม และสอดคล้องตามบริบทของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทำการศึกษาสำรวจและศึกษาข้อมูล การศึกษาโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีแผนการเรียนศิลปกรรม และนำข้อมูลมาออกแบบพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม ซึ่งประกอบด้วย รายวิชา คำอธิบายรายวิชาของโปรแกรม และนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญทางสาขาวิชาศิลปศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนศิลปศึกษา ในการพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำมา กำหนดปรัชญา แนวคิดและจุดเน้นของโปรแกรมศิลปกรรม
2. ศึกษาความคิดเห็นของการพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 7 ท่าน และอาจารย์มัธยมศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อนำมากำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ เนื้อหาของโปรแกรมศิลปกรรมและจัดทำโปรแกรมศิลปกรรมให้สมบูรณ์
3. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม เพื่อศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรม ได้ผลสรุปขององค์ประกอบของโปรแกรมศิลปกรรมดังนี้ คือ ปรัชญา แนวคิด และจุดเน้นของโปรแกรม เป้าหมายของโปรแกรมและจุดประสงค์ เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้และอัตราเวลาเรียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอน บทบาทครู บทบาทนักเรียน สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. นำข้อมูลที่ได้จากการ In-depth interview ประมวลข้อมูล และนำข้อมูลมาพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม

ส่วนที่ 2 การออกแบบร่างโปรแกรม เป็นการสร้างโปรแกรมให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการในปัจจุบัน เมื่อได้ข้อมูลพื้นฐานแล้วจึงนำมาออกแบบร่างโปรแกรมศิลปกรรม ประกอบด้วย ปรัชญา แนวคิดและจุดเน้นของโปรแกรม

เป้าหมายของโปรแกรมและจุดประสงค์ เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้และอัตราเวลาเรียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอน บทบาทครู บทบาทนักเรียน สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1) วิเคราะห์พัฒนาโปรแกรมศิลปกรรมและรายวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) สังเคราะห์รายวิชาและสาขาวิชาที่มีในระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อให้ตรงตามความต้องการของการนำการไปเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ทางศิลปะในรายวิชาของโปรแกรมศิลปกรรมไปศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางศิลปกรรมและศิลปศึกษา ที่ได้รับการตรวจสอบ (IOC) จากคณะผู้เชี่ยวชาญแล้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ เข้าสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนศิลปศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย 7 ท่าน และอาจารย์มัธยมศึกษา 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบรายวิชาทางศิลปะ เป็นการให้คำสถิติร้อยละและข้อมูลเชิงบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

1. นำโปรแกรมศิลปกรรมที่ได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปศึกษาและด้านหลักสูตร ประเมินหาคุณภาพ พร้อมแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้โปรแกรมศิลปกรรมที่สมบูรณ์

2. สังเคราะห์รายวิชาและสาขาวิชาที่มีในระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมศิลปกรรมและการกำหนดรายวิชา เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการนำไปพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมศิลปกรรมได้รับการตรวจสอบ (IOC) จากคณะผู้เชี่ยวชาญแล้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็น สอบถามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย และอาจารย์มัธยมศึกษา จำนวน 9 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน เกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาของโปรแกรมศิลปกรรม เป็นการให้คำสถิติร้อยละและข้อมูลเชิงบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยขั้นการศึกษาพัฒนารูปแบบโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านผลการพัฒนารายวิชา จากการพัฒนารายวิชาในโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยรายวิชาทั้งสิ้น 47 รายวิชา เป็นรายวิชาที่มีการเตรียมความพร้อมในการฝึกทักษะทางด้านศิลปกรรม โดยมีรายวิชาเป็นข้อเน้นตามเนื้อหาที่เรียน มีคำอธิบายรายวิชาที่มีความละเอียด และมีการเรียงลำดับความยากง่าย ประยุกต์ สร้างสรรค์ผลงาน ในแต่ละชั้นปีการศึกษา ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และมีความยืดหยุ่นในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งได้แบ่งหมวดหมู่รายวิชาตามความเหมาะสม และมีความหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกตามความสนใจ

ตอนที่ 2 ผลวิจัยขั้นประเมินโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ผลดังนี้ จากการประเมินโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีการแบ่งกลุ่มรายวิชาเป็นรายวิชาพื้นฐาน ซึ่งเป็น

รายวิชาพื้นฐานทางด้านศิลปะ จำนวน 6 วิชา กลุ่มรายวิชาเพิ่มเติม (บังคับ) เป็นรายวิชาที่เป็นข้อกำหนดทางศิลปกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ต่อยอดทักษะเฉพาะทาง จำนวน 24 วิชา และวิชาเลือกเสรี ซึ่งเป็นรายวิชาเฉพาะทางตามความสนใจของนักเรียน จำนวน 17 วิชา

ได้รูปแบบบริหารจัดการที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน ในด้านการรับนักเรียนมาเป็นระบบ TCAS ซึ่งให้ความสำคัญกับการสอบความรู้ความสามารถเฉพาะทางให้มีการรับนักเรียนเข้าเรียนในหลายรูปแบบ คือ พิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาในระดับมัธยมศึกษา หรือใช้วิธีการสอบตรงเข้ามหาวิทยาลัย ผลการประเมินโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.31, S.D. 0.02 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทำการศึกษาสารวจและศึกษาข้อมูลการศึกษาโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีแผนการเรียนศิลปกรรม ซึ่งสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและนักเรียน เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งมีจุดประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับการ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน และตัวชี้วัดในสาระการเรียนรู้ศิลปะและกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ โดยการสำรวจและสัมภาษณ์ นักเรียน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะได้ข้อค้นพบว่า นักเรียน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความต้องการของนักเรียน โดยฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเห็น ประโยชน์ของการเรียน และสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2544: 51) สำลี รัชชสุทธิ และคณะ (2544: 14-17) ที่กล่าว ถึงประโยชน์ของการนำหลักสูตร มาบูรณาการไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนว่านักเรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด มีความรับผิดชอบและร่วมมือใน การเรียนมากขึ้นและให้มีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม สอดคล้องกับบลิดา ธรรมบุตร (2556: 64) การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน และครูผู้สอนโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และความคิดเห็นของครูผู้สอนพบว่าส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่ได้จับตรงตามเนื้อหาสาระที่สอนและต้องการให้บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทั้งทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ และการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและต้องปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่ามีการแบ่งกลุ่มรายวิชาเป็นรายวิชาพื้นฐาน ซึ่งเป็นรายวิชาพื้นฐานทางด้านศิลปะ จำนวน 6 วิชา กลุ่มรายวิชาเพิ่มเติม (บังคับ) เป็นรายวิชาที่เป็นข้อกำหนดทางศิลปกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ต่อยอดทักษะเฉพาะทาง จำนวน 24 วิชา และวิชาเลือกเสรี ซึ่งเป็นรายวิชาเฉพาะทางตามความสนใจของนักเรียน จำนวน 17 วิชา สอดคล้องกับ สันติ คุณประเสริฐ (2535: 65) และ สวัสดิ์ ตันติสุข (2538: 86) ต่างก็ได้ให้ความสำคัญในด้านการเรียน การสอนศิลปะว่า ควรมุ่งเน้นให้มีความสำคัญของการเรียนรู้ด้านปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เกษร ธิตะจารี (2542) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสอนศิลปศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่า ความงามของ ธรรมชาติ และสิ่งที่อยู่รอบตัว เพื่อสร้างนิสัยทัศนคติที่ดีงามให้กับผู้เรียน มีระเบียบวินัย สร้างนิสัยให้ เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร สอดรับกับหลักการสอนศิลปศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับ ประถมศึกษา ซึ่งประเทิน มหาจันทร์ (2531) กล่าวว่าไว้ว่า ศิลปะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกัน รู้จัก การให้รู้จักการรับ รู้จักการรับผิดชอบต่อกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา มธุรสสกุล (2546) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะของการบูรณาการหลักสูตร ควร

จัด กระบวนการเรียนรู้โดยให้ความรู้แก่ผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ และเชื่อมโยงบูรณาการสาระ การเรียนรู้และ สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ได้รูปแบบบริหารจัดการที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน ในด้านการรับนักเรียนมาเป็นระบบ TCAS ซึ่งให้ ความสำคัญกับการสอบความรู้ความสามารถเฉพาะทางให้มีการรับนักเรียนเข้าเรียนในหลายรูปแบบ คือ พิจารณาจาก แฟ้มสะสมผลงาน ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาในระดับมัธยมศึกษา หรือใช้วิธีการสอบตรงเข้ามหาวิทยาลัย ผลการประเมิน โปรแกรมศิลปกรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน มีค่าเฉลี่ย 4.31, S.D. 0.02 ซึ่ง อยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณี พรหมศิริ (2552: 68) ที่พัฒนาหลักสูตร บูรณาการโดยใช้รูปแบบการบูรณาการแบบโยโยและการบูรณาการเรียนการสอนแบบสอดแทรก พบว่าหลักสูตรมี คุณภาพในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมศิลปกรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อรองรับความต้องการของนักเรียนที่ หลากหลาย และพัฒนานักเรียนไปสู่ความถนัดเฉพาะด้านตามความสนใจของตนเอง
2. ควรมีการนำรูปแบบและวิธีการของหลักสูตรโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
3. ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำโปรแกรมศิลปกรรมไปใช้กับนักเรียน เพื่อติดตามผลการจัดการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- ธำรง บัวศรี. 2542. **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธนัชนิการพิมพ์.
- นิตยา บิลันธนาพันธ์. 2545. **จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ลลิตา ธรรมบุตร. 2556. **การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการอนุรักษ์ศิลปะและ วัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2548. **การปฏิรูปการศึกษา: พหุศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ: อีแอนด์ไอคิว.
- สวัสดี์ ตันติสุข. 2538. **บทปาฐกถาศิลป์ พระศรี เรื่อง “บันทึก-สร้างสรรค์” ในการประชุมสัมมนาวิสัยทัศน์ทาง ทัศนศิลป์ ครั้งที่ 1**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันติ คุณประเสริฐ. 2535. **กิจกรรมการออกแบบ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณี พรหมศิริ. 2552. **การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี: กรณีศึกษาการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและ ทักษะการผลิตชิ้นงานศิลปะพื้นบ้านด้วยใบจาก**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยบูรพา.